

Komitety Prawne
ELSA Poland

Badanie Studentów Prawa
W P O L S C E

Badanie Studentów Prawa w Polsce

R A P O R T
2025

Szanowni Państwo,

od 26 lat ELSA Poland przygląda się przyszłości polskiej branży prawniczej. Jako Europejskie Stowarzyszenie Studentów Prawa nieprzerwanie badamy, jak wygląda jakość edukacji prawniczej w Polsce i co dzieje się na rynku pracy w tej branży. Chcemy realnie wpływać na rzeczywistość – pokazać, z czym mierzą się studentki i studenci prawa oraz jakie mają oczekiwania wobec swoich uczelni i przyszłych pracodawców.

To jedno z największych i najbardziej niezależnych badań tego typu w Polsce. W tegorocznej edycji wzięło udział ponad 1000 osób, dzieląc się swoimi doświadczeniami i opiniami na temat studiów, praktyk oraz pracy zawodowej.

Raport obejmuje dane dotyczące zarówno instytucji akademickich, jak i podmiotów z sektora prawniczego oraz doradczego. Stanowi przegląd obecnej sytuacji w obszarze edukacji prawniczej, wskazując zarówno jej atuty, jak i obszary wymagające usprawnienia.

Ten raport to nie tylko statystyki – to głos młodego pokolenia prawniczek i prawników, ich spojrzenie na wyzwania, szanse i kierunki rozwoju na przyszłość.

Zespół ELSA Poland

Patronat Honorowy:

Krajowa
Izba
Doradców
Podatkowych

Patronat medialny:

1092 Liczba
respondentów

Płeć

Kobieta	60,3% (658 odpowiedzi)
Mężczyzna	38,8% (424 odpowiedzi)
Inna	0,9% (10 odpowiedzi)

Wiek

17-19	12,6% (138 odpowiedzi)
20-22	57,4% (627 odpowiedzi)
23-25	24,8% (271 odpowiedzi)
26 lub więcej	5,1% (56 odpowiedzi)

Rok studiów

I rok	16,3% (178 odpowiedzi)
II rok	29,4% (321 odpowiedzi)
III rok	24,3% (265 odpowiedzi)
IV rok	17,1% (187 odpowiedzi)
V rok	12,9% (141 odpowiedzi)

Tryb studiów

Stacjonarne	87,5% (956 odpowiedzi)
Zaoczne	9,1% (99 odpowiedzi)
Wieczorowe	3,4% (37 odpowiedzi)

Miejsce zamieszkania

Miasto powyżej 500 tys. mieszkańców	52,3% (571 odpowiedzi)
Miasto 150-500 tys. mieszkańców	25,9% (283 odpowiedzi)
Miasto 50-150 tys. mieszkańców	8% (87 odpowiedzi)
Miasto do 50 tys. mieszkańców	5,9% (64 odpowiedzi)
Wieś	8% (87 odpowiedzi)

Uczelnia

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie	13% (142 odpowiedzi)
Uniwersytet Wrocławski	13% (142 odpowiedzi)
Uniwersytet Warszawski	8,9% (97 odpowiedzi)
Uniwersytet Jagielloński w Krakowie	6,3% (69 odpowiedzi)
Uniwersytet Śląski w Katowicach	5,8% (63 odpowiedzi)
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu	5,4% (59 odpowiedzi)
Uniwersytet w Białymstoku	4,5% (49 odpowiedzi)
Uniwersytet Szczeciński	4,4% (48 odpowiedzi)
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie	3,6% (39 odpowiedzi)
Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu	3,5% (38 odpowiedzi)
Uniwersytet Gdański	3,3% (36 odpowiedzi)
Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie	3,1% (34 odpowiedzi)
Uniwersytet Łódzki	2,9% (32 odpowiedzi)
Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie	2,5% (27 odpowiedzi)
Uniwersytet Opolski	2,5% (27 odpowiedzi)
Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II w Lublinie	2,3% (25 odpowiedzi)
Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie	1,5% (16 odpowiedzi)

Uczelnia

Uniwersytet Rzeszowski	1,4% (15 odpowiedzi)
Uczelnia Łazarskiego w Warszawie	1,1% (12 odpowiedzi)
Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego w Krakowie	0,7% (8 odpowiedzi)
Uniwersytet Radomski im. Kazimierza Pułaskiego	0,5% (5 odpowiedzi)
Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie	0,5% (5 odpowiedzi)
Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach	0,5% (5 odpowiedzi)
Uniwersytet Zielonogórski	0,5% (5 odpowiedzi)
Akademia Ekonomiczno-Humanistyczna w Warszawie	0,5% (5 odpowiedzi)
Akademia Humanitas w Sosnowcu	0,4% (4 odpowiedzi)
Uniwersytet WSB Merito w Poznaniu	0,4% (4 odpowiedzi)
Wyższa Szkoła Administracji i Biznesu im. Eugeniusza Kwiatkowskiego w Gdyni	0,3% (3 odpowiedzi)
Wyższa Szkoła Prawa i Administracji	0,2% (2 odpowiedzi)
Rzeszowska Szkoła Wyższa	
Wyższa Szkoła Prawa we Wrocławiu	0,2% (2 odpowiedzi)
Inna	6,8% (74 odpowiedzi)

Poziom zadowolenia jakości kształcenia na wydziałach prawa w Polsce:

Poziom

Bardzo zadowolony(a/y)	25,9% (283 odpowiedzi)
Zadowolony(a/y)	55,7% (608 odpowiedzi)
Nie mam zdania	10,8% (118 odpowiedzi)
Niezadowolony(a/y)	6,5% (71 odpowiedzi)
Bardzo niezadowolony(a/y)	1,1% (12 odpowiedzi)

Poziom zadowolenia jakości kształcenia na wydziałach prawa w Polsce:

Poziom

Bardzo zadowolony(a/y)	25,9% (283 odpowiedzi)
Zadowolony(a/y)	55,7% (608 odpowiedzi)
Nie mam zdania	10,8% (118 odpowiedzi)
Niezadowolony(a/y)	6,5% (71 odpowiedzi)
Bardzo niezadowolony(a/y)	1,1% (12 odpowiedzi)

Czy polecił(a)byś studiowanie prawa
na Twoim wydziale innym?

TAK

84,7%
(925 odpowiedzi)

NIE

15,3%
(167 odpowiedzi)

Ocena zaplecza uniwersyteckiego na swoim wydziale:

Sposób zapisów na przedmioty i egzaminy: **3,51**

Dostęp do doradztwa zawodowego: **3,27**

Dostęp do zasobów bibliotecznych: **4,05**

Dostęp i jakość materiałów dydaktycznych (e-learning, materiały z zajęć): **3,74**

Dostęp do merytorycznego wsparcia pracowników akademickich: **3,93**

Możliwość rozwoju zainteresowań naukowych (konkursy, konferencje): **4,04**

Możliwość rozwoju działalności akademickiej (koła naukowe, stowarzyszenia, samorządy studenckie): **4,13**

Możliwość uczestnictwa w wolontariatach: **3,57**

Możliwość uczestnictwa w wymianie międzynarodowej (np. Erasmus, MOST): **3,89**

Dostosowanie harmonogramu zajęć według własnych preferencji (np. IOS): **3,62**

Kontakt z potencjalnymi praktykodawcami/pracodawcami (firmy, kancelarie): **3,28**

Różnorodność oferty zajęć: **3,65**

W jakiej formie najczęściej uczestniczysz w wydarzeniach?

Rodzaj wydarzenia

Wykład stacjonarny	843 (77,2%)
Wykład zdalny	393 (36%)
Konwersatorium	373 (34,2%)
Warsztat	237 (21,7%)
Wykład i warsztat	230 (21,1%)
Debaty i panele dyskusyjne	138 (12,6%)
Spotkania networkingowe z przedstawicielami branży	104 (9,5%)
Każda forma	42 (3,8%)
Konsultacje indywidualne z ekspertami	37 (3,4%)
Ćwiczenia	2 (0,2%)
Ćwiczenia, wykład monograficzny, przedmioty modułowe	1 (0,1%)
Sesje lokalne	1 (0,1%)
Laboratoria	1 (0,1%)
Spotkania w ramach kół naukowych	1 (0,1%)
Symulacje rozpraw	1 (0,1%)
Ćwiczenia stacjonarne	1 (0,1%)

Czy podczas studiów uczestniczył(aś/eś) w zajęciach rozwijających umiejętności komunikacji prawniczej, w tym upraszczania języka prawnego i pracy z klientem?

Nie, ale uważam, że powinny być częścią programu studiów **516 (47,3%)**

Tak, ale w ograniczonym zakresie **355 (32,5%)**

Tak, w szerokim zakresie **186 (17%)**

Nie i nie widzę takiej potrzeby **35 (3,2%)**

Na ile czujesz się przygotowan(a/y) do wyjaśniania skomplikowanych kwestii prawnych w sposób przystępny (dla osób bez wykształcenia prawniczego)?

Raczej dobrze przygotowan(a/y) 483 (44,2%)

Raczej słabo przygotowan(a/y) 307 (28,1%)

Bardzo dobrze przygotowan(a/y) 155 (14,2%)

Nie czuję się przygotowan(a/y) 92 (8,4%)

Nie mam zdania 55 (5%)

Jakie działania Twoim zdaniem mogłyby najbardziej zwiększyć świadomość prawną społeczeństwa?

Wprowadzenie obowiązkowej edukacji prawnej w szkołach: **580 (53,1%)**

Kampanie społeczne i media promujące wiedzę prawną: **478 (43,8%)**

Uproszczenie języka przepisów prawnych i dokumentów urzędowych: **444 (40,7%)**

Obecność prawników i ekspertów w debatach publicznych i mediach: **385 (35,3%)**

Szerszy dostęp do bezpłatnej pomocy prawnej: **358 (32,8%)**

Edukacyjne podcasty i webinary prowadzone przez prawników: **328 (30%)**

Szkolenia prawne dla osób zakładających działalność gospodarczą: **305 (27,9%)**

Poziom kształcenia oparty o praktyczne przygotowanie do zawodu: **1 (0,1%)**

Dostęp do programu LEX: **1 (0,1%)**

Nie chciałbym zwiększenia świadomości prawnej, to nie na rękę prawnikom: **1 (0,1%)**

Jakie działania Twoim zdaniem mogłyby najbardziej zwiększyć świadomość prawną społeczeństwa?

Jak zwiększymy świadomość prawną społeczeństwa to nikomu nie będą potrzebni prawnicy, za wyjątkiem prawników procesowych. Prawda jest taka, że po ukończeniu studiów pracy nie ma, a nasza profesja wymiera, wujek Google i AI robią robotę: **1 (0,1%)**

Brak potrzeby zwiększenia tej wiedzy w społeczeństwie: **1 (0,1%)**

Prowadzenie szkoleń z wiedzy prawnej w szkołach, miejscach pracy zakresem dostosowanym do placówek, w których szkolenia będą się odbywać: **1 (0,1%)**

Wydaje mi się że najlepszym, co można zrobić dla prawnej społeczności to poszanowanie i respektowanie tego prawa przez rządzących: **1 (0,1%)**

Uzdrowienie wymiaru sprawiedliwości, zbudowanie zaufania społecznego do instytucji państwa i administracji publicznej: **1 (0,1%)**

Czy studiujesz równolegle inny kierunek?

TAK

189 (17,3%)

NIE

903 (82,7%)

Czy studiujesz równolegle inny kierunek?

Ekonomia: **31 (2,8%)**
Prawo kanoniczne: **20 (1,8%)**
Administracja: **34 (3,1%)**
Stosunki międzynarodowe: **36 (3,3%)**
Psychologia: **9 (0,8%)**
Bezpieczeństwo wewnętrzne: **23 (2,1%)**
Bezpieczeństwo narodowe: **17 (1,6%)**
Kryminalistyka: **12 (1,1%)**
Kryminologia: **11 (1%)**
Zarządzanie: **9 (0,8%)**
Finanse i rachunkowość: **11 (1%)**
Doradztwo podatkowe: **3 (0,3%)**
Socjologia: **3 (0,3%)**
Marketing: **1 (0,1%)**
Mechanika i budowa maszyn: **1 (0,1%)**
Prawo własności intelektualnej i nowych mediów: **4 (0,4%)**
Filologia angielska z hiszpańskim: **1 (0,1%)**

Prawo niemieckie: **1 (0,1%)**
Filologia hiszpańska: **1 (0,1%)**
Filozofia: **1 (0,1%)**
Historia sztuki: **2 (0,2%)**
Filologia germańska: **1 (0,1%)**
Prawo amerykańskie: **1 (0,1%)**
Japonistyka: **1 (0,1%)**
Pedagogika: **2 (0,2%)**
Prawo hiszpańskie: **1 (0,1%)**
Audyt wewnętrzny: **1 (0,1%)**
Budowa i tuning samochodów: **1 (0,1%)**
Wokalistyka: **1 (0,1%)**
Teologia: **1 (0,1%)**
Lingwistyka stosowana: **1 (0,1%)**
Historia: **2 (0,2%)**
Prawo europejskie: **1 (0,1%)**
Gospodarka przestrzenna: **1 (0,1%)**
Zdrowie publiczne: **1 (0,1%)**
Prawo w biznesie: **1 (0,1%)**

Które umiejętności/ kompetencje są przydatne w zawodzie prawnika według Ciebie?

Analityczne myślenie: **688 (63%)**

Pisanie pism procesowych: **677 (62%)**

Skuteczne komunikowanie się: **630 (57,7%)**

Autoprezentacja: **608 (55,7%)**

Umiejętność rozwiązywania problemów: **567 (51,9%)**

Przemawianie publiczne: **556 (50,9%)**

Negocjacje: **549 (50,3%)**

Umiejętność analizy orzecznictwa: **518 (47,4%)**

Znajomość aktualnych regulacji prawnych: **489 (44,8%)**

Umiejętność rozwiązywania konfliktów: **423 (38,7%)**

Umiejętne zarządzanie czasem: **419 (38,4%)**

Praca zespołowa: **362 (33,2%)**

Zdolność zarządzania (kierowanie działaniami innych, leadership): **318 (29,1%)**

Znajomość terminów prawniczych w językach obcych: **283 (25,9%)**

Umiejętności erystyczne: **271 (24,8%)**

Ocena rozwoju umiejętności/ kompetencji w czasie trwania studiów:

Autoprezentacja: **3,48**

Analityczne myślenie (rozwiązywanie problemu i wyciąganie wniosków): **3,80**

Negocjacje: **3,31**

Pisanie pism procesowych: **3,29**

Praca zespołowa: **3,60**

Przemawianie publiczne: **3,49**

Skuteczne komunikowanie się: **3,70**

Umiejętność rozwiązywania problemów: **3,69**

Zdolność zarządzania (kierowanie działaniami innych, leadership): **3,28**

Umiejętność rozwiązywania konfliktów: **3,42**

Znajomość aktualnych regulacji prawnych: **4,02**

Znajomość terminów prawniczych w językach obcych: **3,41**

Umiejętność analizy orzecznictwa: **3,76**

Umiejętności erystyczne: **3,37**

Czy na Twojej uczelni są wyjaśniane kwestie dotyczące aplikacji prawniczych i możliwych ścieżek kariery po zakończeniu studiów?

Tak, ale w ograniczonym zakresie: **403 (36,9%)**

Sporadycznie, bez większych szczegółów **322 (29,4%)**

Tak, szczegółowo i regularnie **263 (24,1%)**

Nie, w ogóle nie są wyjaśniane **68 (6,2%)**

Nie mam zdania **37 (3,4%)**

W jakich dziedzinach prawa chcesz się specjalizować?

393 (36%)	Prawo cywilne	36 (3,3%)	Prawo kosmiczne i telekomunikacyjne
277 (25,4%)	Prawo karne	86 (7,9%)	Prawo obrotu nieruchomościami
258 (23,6%)	Postępowanie cywilne	69 (6,3%)	Prawo ochrony danych osobowych
210 (19,2%)	Postępowanie karne	61 (5,6%)	Prawo ochrony konsumentów
188 (17,2%)	Prawo gospodarcze i handlowe	36 (3,3%)	Prawo ochrony środowiska
173 (15,8%)	Prawo autorskie	15 (1,4%)	Prawo porównawcze
149 (13,6%)	Prawa człowieka	75 (6,9%)	Prawo pracy i ubezpieczeń
142 (13%)	Prawo bankowe i rynków kapitałowych	39 (3,6%)	Prawo sportowe
140 (12,8%)	Mediacje i negocjacje	91 (8,3%)	Prawo Unii Europejskiej
129 (11,8%)	Postępowanie administracyjne	67 (6,1%)	Prawo upadłościowe i restrukturyzacyjne
119 (10,9%)	Prawo medyczne i farmaceutyczne	33 (3%)	Prawo wyznaniowe
113 (10,3%)	Prawo administracyjn	39 (3,6%)	Prawo zamówień publicznych
105 (9,6%)	Prawo podatkowe	67 (6,1%)	Arbitraż
104 (9,5%)	Prawo budowlane	71 (6,5%)	Nie zdecydował(am/em)
103 (9,4%)	Prawo nowych technologii	28 (2,6%)	Nie zamierzam pracować w zawodzie prawniczym
84 (7,7%)	Etyka prawnicza	37 (3,4%)	Inne:
72 (6,6%)	Prawo energetyczne		
77 (7,1%)	Prawo konkurencji		
61 (5,6%)	Prawo konstytucyjne		
86 (7,9%)	Prawo międzynarodowe publiczne		
66 (6%)	Prawo międzynarodowe prywatne		

Co zamierzasz robić w ciągu kilku lat po ukończeniu studiów prawniczych?

376 (34,4%)

Aplikacja adwokacka

369 (33,8%)

Aplikacja radcowska

210 (19,2%)

Studia doktoranckie

205 (18,8%)	Aplikacja sędziowska
167 (15,3%)	Aplikacja prokuratorska
120 (19,2%)	Studia podyplomowe
100 (9,2%)	Specjalistyczne kursy i szkolenia
82 (7,5%)	Mediacje i arbitraż
85 (7,8%)	Praca w organizacjach międzynarodowych i unijnych
68 (6,2%)	Aplikacja dyplomatyczno-konsularna
58 (5,3%)	Praca w sektorze bankowym i finansowym
82 (7,5%)	Praktyka zawodowa bez aplikacji LL.M.
79 (7,2%)	Praca w administracji publicznej
66 (6%)	Aplikacja komornicza
54 (4,9%)	Marketing prawniczy
54 (4,9%)	Studia za granicą
49 (4,5%)	Aplikacja rzecznikowska
40 (3,7%)	Inne
91 (8,3%)	

Który z wymienionych zawodów chciał(a)byś wykonywać w przyszłości?

Zawód

Adwokat	405 (37,1%)
Radca prawny	384 (35,2%)
Sędzia	225 (20,6%)
Prokurator	193 (17,7%)
Pracownik naukowy	148 (13,6%)
Pracownik działu prawnego	117 (10,7%)
Notariusz	113 (10,3%)
Służba dyplomatyczna	101 (9,2%)
Mediator	94 (8,6%)
Urzędnik unijny	84 (7,7%)

Zawód

Doradca podatkowy	79 (7,2%)
Prawnik bez aplikacji	75 (6,9%)
Polityk	63 (5,8%)
Urzędnik państwowy	51 (4,7%)
Asystent sędziego	50 (4,6%)
Komornik	42 (3,8%)
Urzędnik sektora publicznego	41 (3,8%)
Pracownik organów śledzenia	37 (3,4%)
Nie zamierzam wykonywać	14 (1,3%)
Inne	53 (4,9%)

Jakimi językami operujesz w stopniu co najmniej komunikatywnym?

Język	2025
Angielski	1037 (95%)
Niemiecki	259 (23,7%)
Hiszpański	135 (12,4%)
Francuski	106 (9,7%)
Rosyjski	73 (6,7%)
Włoski	54 (4,9%)
Niderlandzki	14 (1,3%)
Japoński	12 (1,1%)
Norweski	10 (0,9%)
Mandaryński	9 (0,8%)
Szwedzki	7 (0,6%)
Duński	5 (0,5%)
Inny	34 (3,1%)

W jaki sposób dodatkowo podnosisz swoje kwalifikacje zawodowe?

Udział w kursach, webinarach, warsztatach: **733 (67,1%)**

Udział w spotkaniach branżowych, seminariach, dniach otwartych kancelarii: **413 (37,8%)**

Śledzenie orzecznictwa: **303 (27,7%)**

Organizacja wydarzeń, spotkań z osobami z branży prawniczej: **277 (25,4%)**

Wystąpienia na konferencjach naukowych: **226 (20,7%)**

Szkolenia organizowane przez izby adwokackie, radcowskie czy fundacje prawnicze: **188 (17,2%)**

Pisanie artykułów naukowych: **173 (15,8%)**

Debaty oksfordzkie, kluby dyskusyjne: **130 (11,9%)**

Praca/praktyki: **18 (1,64%)**

Czytanie podręczników i komentarzy prawniczych: **3 (0,2%)**

Z jakich źródeł najczęściej dowiadujesz się o ofertach praktyk lub pracy?

Źródło

Portale społecznościowe	671 (61,4%)
Portale z ofertami pracy lub praktyk	535 (49%)
Polecenia od znajomych/rodziny	318 (29,1%)
Strony uczelni/samorządów	233 (21,3%)
Targi pracy i praktyk	225 (20,6%)
Portal PraktykiPrawnicze.pl	213 (19,5%)
Strony internetowe kancelarii	188 (17,3%)
Biura karier	111 (10,2%)
Dni otwarte w firmach/kancelariach	71 (6,5%)
Rankingi	50 (4,6%)
Prasa	18 (1,6%)
Inne	65 (6%)

Gdzie odbywał(aś/eś) praktykę na stanowisku o charakterze związanym ze studiami prawniczymi w trakcie studiów?

432 (39,6%)	W kancelarii adwokackiej/radcowskiej
132 (12,1%)	W sądzie
100 (9,2%)	W kancelarii notarialnej/komorniczej
78 (7,1%)	W dziale prawnym firmy
56 (5,1%)	W prokuraturze
44 (4%)	W urzędzie
42 (3,8%)	W organizacji administracji państwowej
42 (3,8%)	W studenckiej poradni prawnej
28 (2,6%)	W kancelarii rzecznika patentowego
20 (1,8%)	W organizacji pozarządowej
18 (1,6%)	W firmie konsultingowej
16 (1,5%)	W instytucji finansowej
15 (1,4%)	W polskim przedstawicielstwie dyplomatycznym/ambasadzie
351 (32,1%)	Nie odbywał(a/e)m jeszcze praktyk:
80 (7,3%)	Inne

Na którym roku odbywał(aś/eś) pierwszą praktykę zawodową?

Rok	
I rok	132 (12,1%)
II rok	304 (27,8%)
III rok	205 (18,8%)
IV rok	62 (5,7%)
V rok	24 (2,2%)
Nie odbywał(a/e)m jeszcze praktyk	372 (33,4%)

Czy zdarzyło Ci się odbywać bezpłatną praktykę?

TAK

433 (39,7%)

NIE

293 (26,8%)

Jaka forma wynagrodzenia obowiązywała Cię w czasie odbywania praktyk?

Godzinowa	399 (36,5%)
Ryczałtowa	82 (7,5%)
Odbywał(a/e)m praktykę bezpłatną	239 (21,9%)
Nie odbywał(a/e)m jeszcze praktyk	372 (34,1%)

Czy transparentne poinformowanie o wynagrodzeniu na danym stanowisku przed rozpoczęciem rekrutacji ma wpływ na Twoją decyzję o wyborze danej oferty pracy/praktyk?

TAK

913 (83,6%)

NIE

179 (16,4%)

Czy transparentne poinformowanie o wynagrodzeniu na danym stanowisku przed rozpoczęciem rekrutacji ma wpływ na Twoją decyzję o wyborze danej oferty pracy/praktyk?

Uzasadnij swoją odpowiedź:

“Nietransparentność w zakresie wynagrodzenia jest olbrzymią czerwoną flagą, która jasno sugeruje, że dana oferta będzie należała do kategorii tych, które demonstrują patologię rynku prawniczego w Polsce. Szansa na oczekiwanie pracy za darmo lub za wynagrodzeniem symbolicznym jest znacząca.”

“Uważam, że to ważne, by wiedzieć, czego spodziewać się u pracodawcy nie tylko pod kątem merytorycznym, ale także finansowym. Pozwala to sprawniej podjąć decyzję przy szukaniu pracy i zapobiega ewentualnemu rozczarowaniu czy nieporozumieniom po wypłacie.”

“Ma to znaczenie, ze względu na to, że za każdą pracę należy się wynagrodzenie, pomimo iż jesteśmy jeszcze studentami i się uczymy to nie znaczy, że nic nie wnosimy do kancelarii, w której praktykujemy.”

“Zależy gdzie, jeśli miejsce odbywania praktyk wiązałoby się z wyjątkowym poszerzeniem wiedzy i perspektyw nie oczekiwałabym wynagrodzenia, jednak jeśli miałabym być komercyjną pomocą bez rzeczywistego i namacalnego rozszerzenia horyzontów chciałabym mieć ustaloną z góry płacę.”

“Mimo wszystko poświęca się swój czas, a nie każdy student ma wystarczającą ilość pieniędzy na swoje utrzymanie.”

“Transparentne poinformowanie o wysokości i sposobie wypłaty wynagrodzenia stanowi podstawę dla zbudowania mojego zaufania dla pracodawcy oraz wpływa na chęć pozostania w danej pracy na dłuższy okres czasu.”

“Praktyki są świetną okazją do rozwijania umiejętności praktycznych, ale już studia same w sobie są bardzo czasochłonne. Praktyki dodatkowo ten czas „zabierają”, więc miło byłoby mieć z tego dodatkowe benefity. Poza tym jako praktykant wykonuje się określone zadania i wnosi się pewien nakład pracy, a za pracę się płaci. Jako studenci mamy dużo nauki i jeżeli miałabym siedzieć w biurze wykonując czynności, które nie wniosą mi wiele do życia to chciałabym to robić chociaż odpłatnie.”

“Nie, liczy się dla mnie nauka przede wszystkim.”

Do analizy odpowiedzi otwartych wybrano te, które pojawiały się z największą częstotliwością i były reprezentatywne dla ogólnych tendencji wśród respondentów.

Czy transparentne poinformowanie o wynagrodzeniu na danym stanowisku przed rozpoczęciem rekrutacji ma wpływ na Twoją decyzję o wyborze danej oferty pracy/praktyk?

Uzasadnij swoją odpowiedź:

“Jako student chciałabym mieć też pieniądze na utrzymanie na swoje potrzeby, więc zależy mi na płatnych praktykach, nawet jeśli stawka nie byłaby zbyt wysoko (najniższa krajowa).”

“Priorytetyzuję możliwość rozwoju zawodowego ponad płacę, jednak jest to dla mnie element motywacyjny, o którego wysokości chciałabym zostać poinformowana. Widzę również, że dla większości osób z mojego otoczenia jest to bardzo istotny aspekt zatrudnienia.”

“Tak, ponieważ uważam, że praca w ramach praktyk, to nadal praca i studenci powinni za nią otrzymywać wynagrodzenie - gdybym przed rekrutacją do danej określonej kancelarii usłyszała/przeczytała, że praktyki mam odbywać za darmo lub pół-darmo to to stanowi już dla mnie znak, że taki podmiot nie szanuje swoich praktykantów.”

“W dzisiejszych czasach brak wynagrodzenia lub wynagrodzenie symboliczne są niedopuszczalne i świadczą o braku szacunku do osoby aplikującej na dane stanowisko i braku szacunku do jej czasu. Darmowe praktyki to nieporozumienie. W cywilizowanych kancelariach nie powinno to mieć miejsca.”

“Uważam, że poświęcając swój czas i wkładając pracę w to co robię - powinnam otrzymać odpowiednie wynagrodzenie, nawet jeśli osiągam dodatkową korzyść w postaci zdobytego doświadczenia.”

“Praktykanci wykonują różne prace biurowe, merytoryczne i kurierskie, dlatego poza doświadczeniem wykonują również pracę na rzecz pracodawcy, za które powinni dostawać odpowiednie wynagrodzenie. Cenię swoje umiejętności i czas, więc poświęcając to oczekuję odpowiednią zapłatę.”

“Studenci są w wieku, kiedy chcą się już usamodzielniać, a 5-letnie studia to długi okres czasu, kiedy - w trybie stacjonarnym - nie są jeszcze w stanie całkowicie uniezależnić się od pomocy rodziców. Zarówno odpłatność jak i oferowana stawka ma znaczenie, przede wszystkim zlikwidowane powinny być praktyki bezpłatne jak i umowa o praktyki umożliwiająca stawkę poniżej krajowej, gdyż mimo że student jeszcze się uczy, to jednocześnie stanowi wsparcie i pomoc dla firmy / instytucji, w której odbywa praktyki.”

Do analizy odpowiedzi otwartych wybrano te, które pojawiały się z największą częstotliwością i były reprezentatywne dla ogólnych tendencji wśród respondentów.

Na podstawie jakiej umowy odbywał(aś/eś) praktykę?

Umowa zlecenie/świadczenie usług	402 (36,8%)
Umowa o pracę	44 (4%)
Umowa o dzieło	5 (0,5%)
Umowa o nieodpłatną praktykę absolwencką	73 (6,7%)
Umowa wolontariacka bez wynagrodzenia	33 (3,6%)
Bez umowy oraz wynagrodzenia	123 (11,3%)
Bez umowy, ale z wynagrodzeniem	37 (3,4%)
Nie odbywał(am/em) jeszcze praktyk	372 (33,7%)

Jakie wynagrodzenie otrzymywa(a)ś/eś za praktykę? (stawka godzinowa)

1-10 zł	179 (16,4%)
11-15 zł	18 (1,6%)
16-20 zł	47 (4,3%)
21-23 zł	98 (9%)
24-29 zł	171 (15,7%)
30-35 zł:	105 (9,6%)
powyżej 35 zł	33 (3%)

Jakie wynagrodzenie otrzymywa(a)ś/eś za praktykę? (stawka miesięczna)

poniżej 500 zł	175 (16%)
500-1000 zł	32 (2,9%)
1000-1500 zł	31 (2,8%)
1500-2000 zł	55 (5%)
2000-2300 zł	45 (4,1%)
2300-2700 zł	66 (6%)
2700-3000 zł	61 (5,6%)
3000-3500 zł	52 (4,8%)
3500-4000 zł	56 (5,1%)
4000-4500 zł	35 (3,2%)
4500-5000 zł	16 (1,5%)
powyżej 5000 zł	36 (3,3%)

Jakie zadania były Ci powierzane podczas wykonywania praktyk?

448 (41%)	Sporządzanie pism procesowych i umów
401 (36,7%)	Analiza orzecznictwa i dokumentów
411 (37,6%)	Prace administracyjne (archiwizacja dokumentów, porządkowanie akt)
191 (17,5%)	Tworzenie baz danych klientów lub spraw
136 (12,5%)	Umawianie spotkań
198 (18,1%)	Kontakt z klientami
195 (17,9%)	Udział w spotkaniach i rozprawach
29 (2,7%)	Nie miał(am/em) okazji angażować się w zadania merytoryczne
98 (9%)	Inne
372 (34,1%)	Nie odbywał(a/e)m jeszcze praktyk

Jakie są najważniejsze czynniki wpływające na wybór miejsca praktyk według Ciebie?

- 724 (66,3%) Odpłatność praktyk i wysokość wynagrodzenia
- 680 (60,4%) Elastyczny grafik
- 513 (47%) Atmosfera pracy
- 418 (38,3%) Charakter wykonywanej pracy
- 358 (32,8%) Profil działalności (oferowane specjalizacje) zgodny z zainteresowaniami
- 353 (32,3%) Lokalizacja miejsca pracy
- 237 (21,7%) Kultura organizacji pracy
- 225 (20,6%) Elastyczna forma pracy (hybrydowa)
- 207 (19%) Prestiż i rozpoznawalność marki pracodawcy
- 158 (14,5%) Pozytywne opinie znajomych
- 157 (14,4%) Forma zatrudnienia
- 80 (7,3%) Dodatkowe systemy motywacyjne
- 72 (6,6%) Wyniki badań (m.in. Badanie "Studenci Prawa w Polsce")

Czego oczekujesz po zakończeniu praktyk?

816 (74,7%)	Zdobycia/rozwinięcia umiejętności praktycznych
677 (62%)	Zwiększenia swoich szans na rynku pracy
630 (57,7%)	Wzbogacenia CV
567 (51,9%)	Zdobycia/rozwinięcia wiedzy merytorycznej
388 (35,5%)	Zatrudnienia po okresie praktyk
378 (34,6%)	Rozbudowania sieci kontaktów
341 (31,2%)	Rozwijania swoich zainteresowań
268 (24,5%)	Możliwości utrzymania się na studiach, dzięki uzyskanemu wynagrodzeniu

Z jakimi problemami według Ciebie zmagają się studenci na rynku pracy?

Oferty bezpłatnych praktyk: **739 (67,7%)**

Niskie zarobki: **681 (62,4%)**

Problem z dopasowaniem grafikiem pracy do studiów: **458 (41,9%)**

Problem ze znalezieniem zatrudnienia: **487 (44,6%)**

Wymagania pracy ponad siły: **313 (28,7%)**

Brak możliwości zdobycia umiejętności praktycznych: **341 (31,2%)**

Negatywna atmosfera pracy: **328 (30%)**

Brak możliwości zdobycia wiedzy merytorycznej: **224 (20,5%)**

Inne: **42 (3,8%)**

Analiza rynków prawniczych poszczególnych miast

BIAŁYSTOK

51 Liczba
respondentów

Gdzie odbywał(aś/eś) praktykę na stanowisku o charakterze związanym ze studiami prawniczymi w trakcie studiów?

35,3%	W kancelarii adwokackiej/radcowskiej
2,0%	W kancelarii notarialnej/komorniczej
3,9 %	W kancelarii rzecznika patentowego
13,7%	W sądzie
3,9%	W dziale prawnym firmy
3,9%	W organizacji administracji państwowej
2,0%	W studenckiej poradni prawnej
3,9%	W urzędzie
2,0%	W organizacji pozarządowej
2,0%	W firmie konsultingowej
5,9%	Inne

BYDGOSZCZ TORUŃ

41 Liczba
respondentów

Gdzie odbywał(aś/eś) praktykę na stanowisku o charakterze związanym ze studiami prawniczymi w trakcie studiów?

- 53,7% W kancelarii adwokackiej/radcowskiej
- 7,3% W kancelarii notarialnej/komorniczej
- 24,4% W kancelarii rzecznika patentowego
- 2,4% W sądzie
- 2,4% W prokuraturze
- 9,8% W dziale prawnym firmy
- 2,4% W organizacji administracji państwowej
- 2,4% W studenckiej poradni prawnej
- 7,3% W urzędzie
- 2,4% W organizacji pozarządowej
- 2,4% W firmie konsultingowej
- 4,9% Inne

GDAŃSK

45

Liczba
respondentów

Gdzie odbywał(aś/eś) praktykę na stanowisku o charakterze związanym ze studiami prawniczymi w trakcie studiów?

- 57,8% W kancelarii adwokackiej/radcowskiej
- 8,9% W kancelarii notarialnej/komorniczej
- 2,2% W kancelarii rzecznika patentowego
- 22,2% W sądzie
- 8,9% W prokuraturze
- 11,1% W dziale prawnym firmy
- 4% W organizacji administracji państwowej
- 6,7% W studenckiej poradni prawnej
- 8,9% W urzędzie
- 4,4% W organizacji pozarządowej
- 2,2% W firmie konsultingowej
- 1,1% Inne

GORZÓW WIELKOPOLSKI ZIELONA GÓRA

6 Liczba
respondentów

Gdzie odbywał(aś/eś) praktykę na stanowisku o charakterze związanym ze studiami prawniczymi w trakcie studiów?

- 50%** W kancelarii adwokackiej/radcowskiej
- 33,3%** W kancelarii notarialnej/komorniczej
- 16,7%** W instytucji finansowej
- 16,7%** Inne

KATOWICE

73

Liczba
respondentów

Gdzie odbywał(aś/eś) praktykę na stanowisku o charakterze związanym ze studiami prawniczymi w trakcie studiów?

49,3%	W kancelarii adwokackiej/radcowskiej	2,7%	W organizacji pozarządowej
11,0%	W kancelarii notarialnej/komorniczej	2,7%	W firmie konsultingowej
2,7%	W kancelarii rzecznika patentowego	1,4%	W instytucji finansowej
9,2%	W sądzie	1,4%	W polskim przedstawicielstwie dyplomatycznym/ambasadzie
2,7%	W prokuraturze	6,8%	Inne
8,2%	W dziale prawnym firmy		
4,1%	W organizacji administracji państwowej		
13,7%	W studenckiej poradni prawnej		
6,8%	W urzędzie		

KIELCE

13

Liczba
respondentów

Gdzie odbywał(aś/eś) praktykę na stanowisku o charakterze związanym ze studiami prawniczymi w trakcie studiów?

- 7,7% W kancelarii adwokackiej/radcowskiej
- 7,7% W kancelarii notarialnej/komorniczej
- 7,7% W kancelarii rzecznika patentowego
- 7,7% W sądzie
- 7,7% W prokuraturze
- 7,7% W dziale prawnym firmy
- 7,7% W studenckiej poradni prawnej
- 7,7% W urzędzie

KRAKÓW

112

Liczba
respondentów

Gdzie odbywał(aś/eś) praktykę na stanowisku o charakterze związanym ze studiami prawniczymi w trakcie studiów?

38,4%	W kancelarii adwokackiej/radcowskiej
5,4%	W kancelarii notarialnej/komorniczej
12,5%	W sądzie
4,5%	W prokuraturze
4,5%	W dziale prawnym firmy
1,8%	W organizacji administracji państwowej
1,8%	W studenckiej poradni prawnej
1,8%	W urzędzie
1,8%	W organizacji pozarządowej
0,9%	W instytucji finansowej
5,4%	Inne

LUBLIN

157

Liczba
respondentów

Gdzie odbywał(aś/eś) praktykę na stanowisku o charakterze związanym ze studiami prawniczymi w trakcie studiów?

22,3%	W kancelarii adwokackiej/radcowskiej
1,3%	W kancelarii notarialnej/komorniczej
0,6%	W kancelarii rzecznika patentowego
1,3%	W sądzie
0,6%	W prokuraturze
3,2%	W dziale prawnym firmy
1,9%	W organizacji administracji państwowej
1,3%	W urzędzie
0,6%	W firmie konsultingowej
0,6%	W instytucji finansowej
11,5%	Inne

ŁÓDŹ

36

Liczba
respondentów

Gdzie odbywał(aś/eś) praktykę na stanowisku o charakterze związanym ze studiami prawniczymi w trakcie studiów?

36,1%	W kancelarii adwokackiej/radcowskiej
8,3%	W kancelarii notarialnej/komorniczej
8,3%	W sądzie
5,6%	W prokuraturze
5,6%	W dziale prawnym firmy
2,8%	W organizacji administracji państwowej
5,6%	W urzędzie
2,8%	W organizacji pozarządowej
2,8%	W instytucji finansowej
2,8%	Inne

OLSZTYN

33 Liczba
respondentów

Gdzie odbywał(aś/eś) praktykę na stanowisku o charakterze związanym ze studiami prawniczymi w trakcie studiów?

- 45,5%** W kancelarii adwokackiej/radcowskiej
- 3,0%** W kancelarii rzecznika patentowego
- 12,1%** W sądzie
- 9,1%** W dziale prawnym firmy
- 3,0%** W organizacji administracji państwowej
- 3,0%** W studenckiej poradni prawnej
- 18,2%** Inne

OPOLE

25 Liczba
respondentów

Gdzie odbywał(aś/eś) praktykę na stanowisku o charakterze związanym ze studiami prawniczymi w trakcie studiów?

- 64%** W kancelarii adwokackiej/radcowskiej
- 4%** W kancelarii rzecznika patentowego
- 12%** W sądzie
- 12%** W dziale prawnym firmy
- 4%** W studenckiej poradni prawnej
- 4%** W firmie konsultingowej
- 4%** W instytucji finansowej
- 20%** Inne

POZNAŃ

61 Liczba
respondentów

Gdzie odbywał(aś/eś) praktykę na stanowisku o charakterze związanym ze studiami prawniczymi w trakcie studiów?

26,2%	W kancelarii adwokackiej/radcowskiej
1,6%	W kancelarii notarialnej/komorniczej
6,6%	W sądzie
1,6%	W dziale prawnym firmy
6,6%	W organizacji administracji państwowej
1,6%	W studenckiej poradni prawnej
4,9%	W urzędzie
4,9%	Inne

RZESZÓW

27 Liczba
respondentów

Gdzie odbywał(aś/eś) praktykę na stanowisku o charakterze związanym ze studiami prawniczymi w trakcie studiów?

48,1%	W kancelarii adwokackiej/radcowskiej
11,1%	W kancelarii notarialnej/komorniczej
3,7%	W kancelarii rzecznika patentowego
22,2%	W sądzie
7,4%	W prokuraturze
11,1%	W dziale prawnym firmy
7,4%	W organizacji administracji państwowej
3,7%	W studenckiej poradni prawnej
7,4%	W urzędzie
3,7%	W polskim przedstawicielstwie dyplomatycznym/ambasadzie
11,1%	Inne

SZCZECIN

49

Liczba
respondentów

Gdzie odbywał(aś/eś) praktykę na stanowisku o charakterze związanym ze studiami prawniczymi w trakcie studiów?

- 49% W kancelarii adwokackiej/radcowskiej
- 10% W kancelarii notarialnej/komorniczej
- 12% W sądzie
- 4% W prokuraturze
- 6% W dziale prawnym firmy
- 2% W organizacji administracji państwowej
- 6% W studenckiej poradni prawnej
- 4% W urzędzie
- 2% W polskim przedstawicielstwie dyplomatycznym/ambasadzie
- 20% Inne

WARSZAWA

216

Liczba
respondentów

Gdzie odbywał(aś/eś) praktykę na stanowisku o charakterze związanym ze studiami prawniczymi w trakcie studiów?

38,9%	W kancelarii adwokackiej/radcowskiej	3,2%	W studenckiej poradni prawnej
6,0%	W kancelarii notarialnej/komorniczej	5,6%	W urzędzie
1,9%	W kancelarii rzecznika patentowego	4,2%	W organizacji pozarządowej
11,1%	W sądzie	2,8%	W firmie konsultingowej
5,6%	W prokuraturze	2,8%	W instytucji finansowej
9,3%	W dziale prawnym firmy	1,9%	W polskim przedstawicielstwie dyplomatycznym/ambasadzie
4,6%	W organizacji administracji państwowej	6,9%	Inne

WROCŁAW

147

Liczba
respondentów

Gdzie odbywał(aś/eś) praktykę na stanowisku o charakterze związanym ze studiami prawniczymi w trakcie studiów?

38,8%	W kancelarii adwokackiej/radcowskiej	1,4%	W studenckiej poradni prawnej
8,2%	W kancelarii notarialnej/komorniczej	6,8%	W urzędzie
1,4%	W kancelarii rzecznika patentowego	2,0%	W organizacji pozarządowej
8,2%	W sądzie	1,4%	W firmie konsultingowej
6,8%	W prokuraturze	3,4%	W instytucji finansowej
7,5%	W dziale prawnym firmy	2,0%	W polskim przedstawicielstwie dyplomatycznym/ambasadzie
4,1%	W organizacji administracji państwowej	5,4%	Inne

Czy zdarzyło Ci się odbywać bezpłatną praktykę?

BIAŁYSTOK (51 respondentów)

27,5% TAK

15,7% NIE

59,9% Nie odbywał(a/e)m jeszcze praktyk

BYDGOSZCZ/TORUŃ (41 respondentów)

36,6% TAK

31,7% NIE

31,7% Nie odbywał(a/e)m jeszcze praktyk

Czy zdarzyło Ci się odbywać bezpłatną praktykę?

GDAŃSK (45 respondentów)

37,8% TAK

22,2% NIE

40% Nie odbywał(a/e)m jeszcze praktyk

**GORZÓW WIELKOPOLSKI/ZIELONA GÓRA
(6 respondentów)**

50% TAK

26,7% NIE

33,3% Nie odbywał(a/e)m jeszcze praktyk

Czy zdarzyło Ci się odbywać bezpłatną praktykę?

KATOWICE (73 respondentów)

43,8% TAK

30,1% NIE

26% Nie odbywał(a/e)m jeszcze praktyk

KIELCE (13 respondentów)

23,1% TAK

15,4% NIE

61,5% Nie odbywał(a/e)m jeszcze praktyk

Czy zdarzyło Ci się odbywać bezpłatną praktykę?

KRAKÓW (112 respondentów)

47,3% TAK

41,1% NIE

11,6% Nie odbywał(a/e)m jeszcze praktyk

LUBLIN (157 respondentów)

45,9% TAK

36,3% NIE

17,8% Nie odbywał(a/e)m jeszcze praktyk

Czy zdarzyło Ci się odbywać bezpłatną praktykę?

ŁÓDŹ (36 respondentów)

33,3% TAK

30,6% NIE

36,1% Nie odbywał(a/e)m jeszcze praktyk

OLSZTYN (33 respondentów)

24,2% TAK

33,3% NIE

42,2% Nie odbywał(a/e)m jeszcze praktyk

Czy zdarzyło Ci się odbywać bezpłatną praktykę?

OPOLE (25 respondentów)

16% TAK

12% NIE

72% Nie odbywał(a/e)m jeszcze praktyk

POZNAŃ (61 respondentów)

32,8% TAK

36,1% NIE

31,1% Nie odbywał(a/e)m jeszcze praktyk

Czy zdarzyło Ci się odbywać bezpłatną praktykę?

RZESZÓW (27 respondentów)

18,5% TAK

18,5% NIE

63% Nie odbywał(a/e)m jeszcze praktyk

SZCZECIN (49 respondentów)

22,4% TAK

30,6% NIE

46,9% Nie odbywał(a/e)m jeszcze praktyk

Czy zdarzyło Ci się odbywać bezpłatną praktykę?

WARSZAWA (216 respondentów)

48,6% TAK

36,1% NIE

15,3% Nie odbywał(a/e)m jeszcze praktyk

WROCŁAW (147 respondentów)

40,1% TAK

30,6% NIE

29,3% Nie odbywał(a/e)m jeszcze praktyk

**Jaka forma wynagrodzenia obowiązywała Cię
w czasie odbywania praktyk?**

BIAŁYSTOK (51 respondentów)

15,7% Godzinowa

5,9% Ryczałtowa

11,8% Odbywał(am/em) praktykę bezpłatną

BYDGOSZCZ/TORUŃ (41 respondentów)

24,2% Godzinowa

12,2% Ryczałtowa

17,1% Odbywał(am/em) praktykę bezpłatną

Jaka forma wynagrodzenia obowiązywała Cię w czasie odbywania praktyk?

GDAŃSK (45 respondentów)

31,1% Godzinowa

11,1% Ryczałtowa

24,4% Odbywał(am/em) praktykę bezpłatną

**GORZÓW WIELKOPOLSKI/ZIELONA GÓRA
(6 respondentów)**

33,3% Godzinowa

0% Ryczałtowa

33,3% Odbywał(am/em) praktykę bezpłatną

Jaka forma wynagrodzenia obowiązywała Cię w czasie odbywania praktyk?

KATOWICE (73 respondentów)

- 15,1% Godzinowa
- 6,8% Ryczałtowa
- 27,4% Odbywał(am/em) praktykę bezpłatną

KIELCE (13 respondentów)

- 15,3% Godzinowa
- 0% Ryczałtowa
- 23,1% Odbywał(am/em) praktykę bezpłatną

Jaka forma wynagrodzenia obowiązywała Cię w czasie odbywania praktyk?

KRAKÓW (112 respondentów)

- 34,8% Godzinowa
- 10,7% Ryczałtowa
- 22,3% Odbywał(am/em) praktykę bezpłatną

LUBLIN (157 respondentów)

- 24,2% Godzinowa
- 7,6% Ryczałtowa
- 19,7% Odbywał(am/em) praktykę bezpłatną

Jaka forma wynagrodzenia obowiązywała Cię w czasie odbywania praktyk?

ŁÓDŹ (36 respondentów)

- 22,2% Godzinowa
- 2,8% Ryczałtowa
- 13,9% Odbywał(am/em) praktykę bezpłatną

OLSZTYN (33 respondentów)

- 18,2% Godzinowa
- 9,1% Ryczałtowa
- 3% Odbywał(am/em) praktykę bezpłatną

Jaka forma wynagrodzenia obowiązywała Cię w czasie odbywania praktyk?

OPOLE (25 respondentów)

- 8% Godzinowa
- 4% Ryczałtowa
- 16% Odbywał(am/em) praktykę bezpłatną

POZNAŃ (61 respondentów)

- 29,5% Godzinowa
- 8,2% Ryczałtowa
- 6,6% Odbywał(am/em) praktykę bezpłatną

Jaka forma wynagrodzenia obowiązywała Cię w czasie odbywania praktyk?

RZESZÓW (27 respondentów)

- 7,4% Godzinowa
- 3,7% Ryczałtowa
- 17% Odbywał(am/em) praktykę bezpłatną

SZCZECIN (49 respondentów)

- 16,3% Godzinowa
- 3,7% Ryczałtowa
- 8,2% Odbywał(am/em) praktykę bezpłatną

Jaka forma wynagrodzenia obowiązywała Cię w czasie odbywania praktyk?

WARSZAWA (216 respondentów)

32,9% Godzinowa

13% Ryczałtowa

18,1% Odbywał(am/em) praktykę bezpłatną

WROCŁAW (147 respondentów)

32,7% Godzinowa

8,8% Ryczałtowa

19,7% Odbywał(am/em) praktykę bezpłatną

Jakie wynagrodzenie otrzymywa(a)ś/eś za praktykę? (stawka godzinowa)

BIAŁYSTOK (51 respondentów)

średnia obliczona na podstawie odpowiedzi respondentów ~ 18,14 zł

BYDGOSZCZ/TORUŃ (41 respondentów)

średnia obliczona na podstawie odpowiedzi respondentów ~ 17,62 zł

GDAŃSK (45 respondentów)

średnia obliczona na podstawie odpowiedzi respondentów ~ 19,57 zł

GORZÓW WIELKOPOLSKI/ZIELONA GÓRA (6 respondentów)

średnia obliczona na podstawie odpowiedzi respondentów ~ 24 zł

Jakie wynagrodzenie otrzymywa(a)ś/eś za praktykę? (stawka godzinowa)

KATOWICE (73 respondentów)

średnia obliczona na podstawie odpowiedzi respondentów ~ 19,54 zł

KIELCE (13 respondentów)

średnia obliczona na podstawie odpowiedzi respondentów ~ 5,50 zł

KRAKÓW (112 respondentów)

średnia obliczona na podstawie odpowiedzi respondentów ~ 19,64 zł

LUBLIN (157 respondentów)

średnia obliczona na podstawie odpowiedzi respondentów ~ 13,22 zł

Jakie wynagrodzenie otrzymywa(a)ś/eś za praktykę? (stawka godzinowa)

ŁÓDŹ (36 respondentów)

średnia obliczona na podstawie odpowiedzi respondentów ~ 22,21 zł

OLSZTYN (33 respondentów)

średnia obliczona na podstawie odpowiedzi respondentów ~ 18,00 zł

OPOLE (25 respondentów)

średnia obliczona na podstawie odpowiedzi respondentów ~ 11,74 zł

POZNAŃ (61 respondentów)

średnia obliczona na podstawie odpowiedzi respondentów ~ 20,29 zł

Jakie wynagrodzenie otrzymywa(a)ś/eś za praktykę? (stawka godzinowa)

RZESZÓW (27 respondentów)

średnia obliczona na podstawie odpowiedzi respondentów ~ 19,83 zł

SZCZECIN (49 respondentów)

średnia obliczona na podstawie odpowiedzi respondentów ~ 19,05 zł

WARSZAWA (216 respondentów)

średnia obliczona na podstawie odpowiedzi respondentów ~ 26,13 zł

WROCŁAW (147 respondentów)

średnia obliczona na podstawie odpowiedzi respondentów ~ 23,68 zł

Jakie wynagrodzenie otrzymywa(a)ś/eś za praktykę? (stawka miesięczna)

BIAŁYSTOK (51 respondentów)

średnia obliczona na podstawie odpowiedzi respondentów ~ 1813,16 zł

BYDGOSZCZ/TORUŃ (41 respondentów)

średnia obliczona na podstawie odpowiedzi respondentów ~ 1678,85 zł

GDAŃSK (45 respondentów)

średnia obliczona na podstawie odpowiedzi respondentów ~ 2069,64 zł

GORZÓW WIELKOPOLSKI/ZIELONA GÓRA (6 respondentów)

średnia obliczona na podstawie odpowiedzi respondentów ~ 2416,67 zł

Jakie wynagrodzenie otrzymywa(a)ś/eś za praktykę? (stawka miesięczna)

KATOWICE (73 respondentów)

średnia obliczona na podstawie odpowiedzi respondentów ~ 1767,02 zł

KIELCE (13 respondentów)

średnia obliczona na podstawie odpowiedzi respondentów ~ 250,00 zł

KRAKÓW (112 respondentów)

średnia obliczona na podstawie odpowiedzi respondentów ~ 1918,75 zł

LUBLIN (157 respondentów)

średnia obliczona na podstawie odpowiedzi respondentów ~ 1103,21 zł

Jakie wynagrodzenie otrzymywa(a)ś/eś za praktykę? (stawka miesięczna)

ŁÓDŹ (36 respondentów)

średnia obliczona na podstawie odpowiedzi respondentów ~ 1915,79 zł

OLSZTYN (33 respondentów)

średnia obliczona na podstawie odpowiedzi respondentów ~ 1341,67 zł

OPOLE (25 respondentów)

średnia obliczona na podstawie odpowiedzi respondentów ~ 861,76 zł

POZNAŃ (61 respondentów)

średnia obliczona na podstawie odpowiedzi respondentów ~ 1960,26 zł

Jakie wynagrodzenie otrzymywa(a)ś/eś za praktykę? (stawka miesięczna)

RZESZÓW (27 respondentów)

średnia obliczona na podstawie odpowiedzi respondentów ~ 1683,33 zł

SZCZECIN (49 respondentów)

średnia obliczona na podstawie odpowiedzi respondentów ~ 1837,93 zł

WARSZAWA (216 respondentów)

średnia obliczona na podstawie odpowiedzi respondentów ~ 2924,83 zł

WROCŁAW (147 respondentów)

średnia obliczona na podstawie odpowiedzi respondentów ~ 2984,19 zł

Spośród kancelarii podanych poniżej wskaż wszystkie te, które znasz:

CMS Cameron McKenna Nabarro Olswang Pośniak i Bejm: **576 (52,7%)**

Baker McKenzie Krzyżowski i Wspólnicy: **416 (38,1%)**

DLA Piper Giziński Kycia: **413 (37,8%)**

Dentons Europe Dąbrowski i Wspólnicy: **377 (34,5%)**

Deloitte Legal, Ostrowski, Gizicki i Wspólnicy: **366 (33,5%)**

PwC Legal Żelaźnicki: **320 (29,3%)**

Rymarz, Zdort, Maruta, Wachta, Gasiński, Her i Wspólnicy: **310 (28,4%)**

Domański Zakrzewski Palinka: **264 (24,2%)**

Clifford Chance, Janicka, Krużewski, Namiotkiewicz i Wspólnicy: **233 (21,3%)**

Sołtysiński Kawecki & Szlęzak: **220 (20,1%)**

Olesiński i Wspólnicy: **198 (18,1%)**

SSW Spaczyński, Szczepaniak, Wickel, Goździowska sp.k: **163 (14,9%)**

Bird & Bird Szepietowski i Wspólnicy: **154 (14,1%)**

Spośród kancelarii podanych poniżej wskaż wszystkie te, które znasz:

DWF Poland Jamka: **146 (13,4%)**

JDP Drapała & Partners: **138 (12,6%)**

Kochański & Partners: **132 (12,1%)**

WKB Wierciński, Kwieciński, Baehr: **121 (11,1%)**

T. Studnicki, K. Pleszka, Z. Ćwiąkalski, J. Górski ("SPCG"): **121 (11,1%)**

Gessel, Koziorowski: **118 (10,8%)**

SMM Legal Maciak Mataczyński Czech: **106 (9,7%)**

Filipiak Babicz Legal: **99 (9,1%)**

Gałczyński Osowiecki Banasik: **74 (6,8%)**

Sowisto Topolewski: **46 (4,2%)**

BSJP bnt Brockhuis Jurczak Prusak Sroka Nilsson Zamorska: **41 (3,8%)**

Żadna z powyższych: **174 (15,9%)**

Spośród kancelarii podanych poniżej wybierz, w których najbardziej chciał(a)byś pracować:

CMS Cameron McKenna Nabarro Olswang Pośniak i Bejm: **374 (34,2%)**

Baker McKenzie Krzyżowski i Wspólnicy: **196 (17,9%)**

DLA Piper Giziński Kycia: **167 (15,3%)**

Dentons Europe Dąbrowski i Wspólnicy: **155 (14%)**

Rymarz, Zdort, Maruta, Wachta, Gasiński, Her i Wspólnicy: **133 (12,2%)**

Deloitte Legal, Ostrowski, Gizicki i Wspólnicy: **124 (11,4%)**

Clifford Chance, Janicka, Krużewski, Namiotkiewicz i Wspólnicy: **110 (10,1%)**

Domański Zakrzewski Palinka: **108 (9,9%)**

PwC Legal Żelaźnicki: **90 (8,2%)**

Sołtysiński Kawecki & Szlęzak: **81 (7,4%)**

SSW Spaczyński, Szczepaniak, Wickel, Goździowska sp.k: **66 (6%)**

Olesiński i Wspólnicy: **60 (5,5%)**

Bird & Bird Szepietowski i Wspólnicy: **51 (4,7%)**

Spośród kancelarii podanych poniżej wybierz, w których najbardziej chciał(a)byś pracować:

T. Studnicki, K. Pleszka, Z. Ćwiąkański, J. Górski ("SPCG"): **48 (4,4%)**
WKB Wierciński, Kwieciński, Baehr: **42 (3,8%)**
Kochański & Partners: **37 (3,4%)**
Gessel, Koziorowski: **35 (3,2%)**
Filipiak Babicz Legal: **34 (3,1%)**
DWF Poland Jamka: **32 (2,9%)**
JDP Drapała & Partners: **32 (2,9%)**
SMM Legal Maciak Mataczyński Czech: **31 (2,8%)**
BSJP bnt Brockhuis Jurczak Prusak Sroka Nilsson Zamorska: **29 (2,7%)**
Sowiśło Topolewski: **25 (2,3%)**
Gałczyński Osowiecki Banasik: **19 (1,7%)**
Żadna z powyższych: **382 (35%)**

Spośród firm konsultingowych podanych poniżej wskaz wszystkie te, które znasz:

542 (49,6%) Deloitte	84 (7,7%) Andersen Tax & Legal
482 (44,1%) PwC	Matyka i Wspólnicy
342 (31,3%) KPMG Law	64 (5,9%) Russell Bedford
331 (30,3%) Ernst & Young (EY)	57 (5,2%) Paczuski Taudul
247 (22,6%) McKinsey & Company	Doradcy Podatkowi
144 (13,2%) Rödl&Partner	53 (4,9%) eVolpe Consulting
139 (12,7%) Accenture	Group
133 (12,2%) MDDP	47 (4,3%) ALTO
124 (11,4%) Grant Thornton	38 (3,5%) Finanteq
112 (10,3%) Crido Taxand	37 (3,4%) Casbeg
	211 (19,3%) Żadna z powyższych

Co skłoniło Cię do wybrania branży prawniczej?

“Chęć pomocy innym ludziom.”

“Przede wszystkim miałam nadzieję, że z uwagi na bardzo szeroki zakres różnych gałęzi prawa znajdę coś, w czym będę czuła się dobrze i rozwinę to zainteresowanie.”

“Skłoniło mnie to, że mogę mieć realny wpływ na rzeczywistość np. poprzez tworzenie regulaminów, polityk prywatności, umów, uważam że jest to kreatywne. Po drugie mogę wykorzystać swoje umiejętności i też je rozwijać mówienia, lubię kontakt z ludźmi oraz bronić swoich tez.”

“Styczność z sądami i innymi urzędami, przy której musiałam walczyć o sprawiedliwość.”

“Przypadek, nie był to mój pierwszy wybór, wybierałam się na studia z zakresu wiedzy o polityce, natomiast osoba która w szkole średniej zajmowała się doradztwem zawodowym zaproponowała mi pójście w tym kierunku, gdyż z przeprowadzonych ze mną rozmów i testu kompetencji wynikało, że prawo lub administracja mogą być dla mnie również interesującymi kierunkami.”

“Zawsze interesowało mnie prawo - może to jest oklepany frazes, ale uważam, że wiedzą prawną jest bardzo przydatna w życiu. Społeczeństwo potrzebuje przynajmniej podstawowej edukacji prawnej, a ja uznałam, że chciałabym zgłębić temat, więc wybrałam takie studia.”

Do analizy odpowiedzi otwartych wybrano te, które pojawiały się z największą częstotliwością i były reprezentatywne dla ogólnych tendencji wśród respondentów.

Co skłoniło Cię do wybrania branży prawniczej?

“Lubię podejmować ryzyko i przemawiać. Ogromną satysfakcję zawsze przynosiło mi tworzenie dokumentów. W pewien sposób zawsze podziwiałam prawników, fascynowali mnie.”

“Rozszerzanie horyzontów, moje własne ambicje i wizja wysokich zarobków i dobrego zatrudnienia w przyszłości.”

“Na początku myślałam o zostaniu prokuratorem, widziałam go jako strażnika sprawiedliwości i obrońcy tych, którzy sami nie mogą się obronić, sama jestem uczciwa i dla mnie najważniejsza jest sprawiedliwość, ale też chcę wykorzystać swoją empatię i wrażliwość by pomóc słabszym lub zagubionym więc zaczynam skręcać w stronę kuratora sądowego.”

“Przede wszystkim to, że branża prawnicza dotyka różnych aspektów życia społecznego, stąd każdy może wybrać coś dla siebie. Poza tym, chciałam osiągnąć pewnego rodzaju niezależność i stabilność zawodową. Dodatkowo myślę, że w pracy wykorzystałam swoje analityczne myślenie i łatwość w znajdowaniu informacji.”

“Pasja do wyrównywania szans dla osób z trudnościami w adaptacji do nie stworzonej pod nich rzeczywistości - osób z niepełnosprawnościami, osób z ograniczonymi możliwościami poznawczymi, osób młodych i niedoświadczonych.”

Do analizy odpowiedzi otwartych wybrano te, które pojawiały się z największą częstotliwością i były reprezentatywne dla ogólnych tendencji wśród respondentów.

Co skłoniło Cię do wybrania branży prawniczej?

“W przyszłości chcę zostać dyplomatką i uważam, że w tym zawodzie należy mieć szeroką wiedzę z zakresu prawa jak również historii. Studia prawnicze pomagają mi zdobyć umiejętności z obu tych zakresów.”

“Sędzia Anna Maria Wesołowska”

“Wybrałem branżę prawniczą przede wszystkim dlatego, że od zawsze ceniłem zawód, który w społeczeństwie budzi szacunek i zaufanie (a przynajmniej tak było do momentu, kiedy rozpoczynałem studia). Jako prawnik mam realną możliwość kształtowania sprawiedliwości – zarówno na poziomie jednostki, broniąc praw osób indywidualnych, jak i na poziomie instytucji, pomagając firmom działać zgodnie z etyką i prawem. To poczucie odpowiedzialności społecznej oraz świadomość, że moja praca może zmieniać życie ludzi na lepsze, dają mi ogromną satysfakcję i motywację do ciągłego rozwoju. Dodatkowo perspektywa wyższych niż średnie zarobków stanowi dla mnie ważny czynnik stabilizacji finansowej i możliwości specjalizacji w coraz bardziej niszowych obszarach prawa. Co więcej, uniwersalność kompetencji prawniczych – możliwość pracy praktycznie w każdej branży, bo niemal każdy sektor podlega regulacjom prawnym – sprawia, że mogę elastycznie dostosowywać swoją ścieżkę kariery do zmieniających się potrzeb rynku i własnych zainteresowań.”

“Chęć bycia częścią wymiaru sprawiedliwości w naszym kraju.”

“Fascynują mnie zmiany w ustawodawstwie, które są mniej lub bardziej dostosowane do zachodzących zmian w społeczeństwie. Lubię się uczyć i rozwijać dlatego uważam, że jest to idealna branża dla osób, które ciągle dążą do rozwoju i zmian.”

Do analizy odpowiedzi otwartych wybrano te, które pojawiały się z największą częstotliwością i były reprezentatywne dla ogólnych tendencji wśród respondentów.

Jakie są Twoje największe obawy na rynku pracy?

“Sztuczna inteligencja, obawa przed znalezieniem pracy w zawodzie.”

“Moje największe obawy na rynku pracy wiążą się przede wszystkim z ryzykiem trafienia na niskopłatne stanowisko, które nie pozwoli mi pokryć podstawowych kosztów życia ani doceni mojej wiedzy i zaangażowania, co zniechęciłoby mnie do dalszej pracy w zawodzie. Niepokoi mnie także głęboki kryzys konstytucyjny i sądowniczy w Polsce – niestabilność prawa i ciągłe spory wokół niezależności wymiaru sprawiedliwości podważają zaufanie do całego systemu, co może ograniczać realne możliwości rozwoju zawodowego oraz osłabiać zaufanie do zawodu prawnika. Dodatkowo obserwuję załamanie autorytetów intelektualnych i moralnych, co powoduje, że ciężko mi wyobrazić sobie pracę w środowisku, gdzie wartości etyczne ustępują miejsca oportunizmowi. Wreszcie obawiam się, że trafię do nieodpowiedniego miejsca pracy – słabej kancelarii czy działu prawnego z toksyczną atmosferą i ludźmi, którzy swoimi postawami i podejściem do prawa skutecznie zniechęcą mnie do dalszego zaangażowania w ten zawód.”

“Nie mam żadnych. Moim zdaniem jak ktoś jest dobry to zawsze znajdzie zatrudnienie.”

“Niskie zarobki, obawa przed zbyt niską wiedzą merytoryczną, wygłaszanie przemówień, praca pod presją czasu i w szerokim wymiarze godzin.”

Do analizy odpowiedzi otwartych wybrano te, które pojawiały się z największą częstotliwością i były reprezentatywne dla ogólnych tendencji wśród respondentów.

Dziękujemy
za udział w Badaniu!

